

# SPIS TREŚCI

|                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------|----|
| WSTĘP .....                                                               | 11 |
| 1. Kluczowe pytania o istotę funkcjonowania<br>szkoły i nauczycieli ..... | 11 |
| 2. Nie ucz tego, ucz, jak .....                                           | 22 |
| I                                                                         |    |
| ORGANIZACJA PROCESU .....                                                 | 33 |
| 1. Nauczanie czy uczenie się uczniów .....                                | 33 |
| 2. Tajemnice organizacji procesu .....                                    | 39 |
| 3. <i>Non scholae, sed vitae discimus</i> .....                           | 51 |
| II                                                                        |    |
| BUDOWANIE RELACJI .....                                                   | 55 |
| 1. Być jak uczniowie .....                                                | 55 |
| 2. Nauczyciel na trudne czasy .....                                       | 63 |
| 3. Cyfrowy wymiar relacji .....                                           | 65 |
| III                                                                       |    |
| TOWARZYSZENIE UCZNIOWI W ROZWOJU .....                                    | 71 |
| 1. Czynniki stymulacji zaangażowania uczniów .....                        | 71 |
| 2. Pozyskiwanie uczniów .....                                             | 82 |

## IV

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| KORZYSTANIE ZE ŹRÓDEŁ I PRZETWARZANIE INFORMACJI .....            | 94  |
| 1. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji ..... | 94  |
| 2. Rozumienie treści a kompetencje XXI wieku .....                | 100 |
| 3. Promowanie krytycznego myślenia .....                          | 117 |
| 4. Biblioteka a zarządzanie informacją .....                      | 124 |

## V

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| ROZWIJANIE KOMPETENCJI UCZNIÓW .....                | 134 |
| 1. Podstawy angażowania uczniów i nauczycieli ..... | 134 |
| 2. Uczenie się uczniów .....                        | 143 |
| 3. Osobiste zaangażowanie ucznia .....              | 149 |

## VI

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| PRACA Z PYTANIAMI .....                         | 156 |
| 1. Pytania zadawane przez nauczycieli .....     | 156 |
| 2. Znaczenie pytań w procesie uczenia się ..... | 166 |

## VII

|                                          |     |
|------------------------------------------|-----|
| UWAŻNOŚĆ, SŁUCHANIE, ROZMOWA .....       | 174 |
| 1. Znaczenie słów .....                  | 174 |
| 2. Szkoła jako społeczność dialogu ..... | 188 |
| 3. Korzystanie z ciszy .....             | 192 |

## VIII

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| DBAŁOŚĆ O WSPÓLNE DZIAŁANIA UCZNIÓW .....           | 195 |
| 1. Współpraca w klasie .....                        | 195 |
| 2. Czynniki wspierające zespołowe uczenie się ..... | 212 |

## IX

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| UNIKANIE OCEN .....                                      | 220 |
| 1. Ocenianie jako element ukrytego programu szkoły ..... | 220 |
| 2. Psychologiczne aspekty oceniania .....                | 229 |
| 3. Pożyteczne ocenianie .....                            | 237 |
| 4. Informacja zwrotna .....                              | 241 |

## X

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| DBAŁOŚĆ O PRZESTRZEŃ .....                           | 250 |
| 1. Ważny aspekt organizacji pracy szkoły .....       | 250 |
| 2. Przestrzeń edukacyjna przyjazna uczeniu się ..... | 256 |
| 3. Szkoła jako przestrzeń dorastania i rozwoju ..... | 263 |

## XI

|                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------|-----|
| PRACA Z BŁĘDEM .....                                        | 272 |
| 1. Błąd jako sytuacja uczenia się przez doświadczenie ..... | 272 |
| 2. Kultura błędu .....                                      | 275 |
| 3. Odwracanie błędnych koncepcji .....                      | 286 |

## XII

## PRZYGOTOWANIE UCZNIA DO SAMODZIELNEGO

|                   |     |
|-------------------|-----|
| UCZENIA SIĘ ..... | 291 |
|-------------------|-----|

## XIII

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| WSPIERANIE PROCESU UCZENIA SIĘ I ROZWOJU UCZNIÓW .....           | 306 |
| 1. Podstawy rozwoju autonomii uczniów .....                      | 306 |
| 2. Nic nie dzieje się samo przez się .....                       | 311 |
| 3. Metody pracy wspierające rozwój i zaangażowanie uczniów ..... | 315 |
| 4. Organizacja środowiska uczenia się i rozwoju .....            | 322 |
| 5. Wspieranie rozwoju ucznia .....                               | 332 |
| 6. Podstawy rozwoju kompetencji nauczycielskich .....            | 337 |
| 7. Tworzenie środowiska edukacyjnego .....                       | 343 |

## XIV

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| ROZWIJANIE WARSZTATU .....                                | 347 |
| 1. Warsztat pracy a rozwój kompetencji uczniowskich ..... | 347 |
| 2. Profesjonalizacja procesu rozwoju .....                | 354 |

## XV

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| SZKOŁA PEŁNA INNOWACJI .....           | 363 |
| 1. Kierunki edukacji przyszłości ..... | 363 |
| 2. Szkoła dla innowatora .....         | 366 |

|                                            |         |
|--------------------------------------------|---------|
| 3. Samodzielność myślenia .....            | 370     |
| 4. Rozwiązywanie problemów .....           | 372     |
| 5. Zarządzanie sobą .....                  | 373     |
| 6. Współpraca .....                        | 376     |
| 7. Liderstwo .....                         | 378     |
| <br>POSŁOWIE .....                         | <br>381 |
| <br>BIBLIOGRAFIA .....                     | <br>385 |
| <br>SPIS TABEL, SCHEMATÓW I RYSUNKÓW ..... | <br>391 |